Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 63 THURSDAY, APRIL 2 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 2-го КВІТНЯ 1998 р. Ч. 63 РІК CV

ВИЯВЛЕНО ФАКТИ НЕЗАКОННОЇ ТОРГІВЛІ ЗБРОЄЮ

Київ (УНІАР). — Верховна Рада України ухвалила без обговорення постанову з приводу інформації Тимчасової слідчої комісії щодо можливих фактів несанкціонованої торгівлі зброєю.

Згідно з постановою, інформацію Тимчасової слідчої комісії прийнято до відома. Верховній Раді наступного скликання рекомендовано також утворити Тимчасову слідчу комісію для продовження перевірки подібних фактів. Матеріяли Тимчасової спеціяльної слідчої комісії доручено скерувати Президентові України, прем'єр-міністрові та Генеральній прокуратурі для відповідного реагування.

Як повідомив секретар Тимчасової слідчої комісії з перевірки можливих фактів несанкціонованої торгівлі зброєю Олександер Малєвський (фракція "Комуністи України"), в цих матеріялах міститься така інформація: "Згідно з даними Лондонського інституту стратегічних досліджень, загальна вартість військового майна в Україні у 1989 році становила 89 млн. дол. За 1989-1997 роки у Росію, згідно з договорами про ядерне роззброєння, вивезено техніки і майна на суму 24.3 блн. дол., вкрадено на суму 32. 4 блн. дол".

Автори звіту наголошують, що 32.4 блн. дол. — це шалена сума. Адже вона у 2.5 раза перевищує обсяги видаткової частини українського бюджету на 1998 рік. У записці також названо суму 530 млн. дол., на яку продано зброї Іранові.

Тимчасова слідча комісія представила звіт на 28-ох сторінках, де викладено результати перевірки фактів можливої несанкціонованої торгівлі зброєю різних фундацій, наприклад, фонду "Нове покоління". Це — фонд, фінансовим директором якого був керівник Інституту трансформації суспільства Олег Соскін. Він тісно контактував з відомим торгівцем зброєю Дмитром Стрешинським. А цей останній, за допомогою заступника міністра оборони України генерала Івана Олійника зумів обвести навколо пальця високопоставлених представників виконавчої влади і перепродати за підробленими документами понад 1,000 тонн зброї і техніки.

Далі у звіті сказано, що зброєю торгують "навіть громадські організації, статус яких не дає їм права торгувати не лише зброєю, а й шкаратлками". Серед них — міжнародний громадський фонд "Ділова діяспора України", президентом якого є Володимир Гриньов, а членами — заступник міністра інформації Олег Бай, голова НДП Анатолій Матвієнко, заступник секретаря національної безпеки та оборони Олександер Разумков, голова міжбанкової валютної біржі Вадим Гетьман та інші.

Тимчасова слідча комісія на основі вивчених матеріялів схильна вважати, що через незаконну торгівлю зброєю Україна втратила приблизно 30-32 блн. дол.

Члени комісії пропонують внести зміни до 4-го розділу статті 85 Конституції України, додавши пункт 37 такого змісту: "ВР України за поданням

(Закінчення на стор. 5)

ГАЗЕТИ СТУРБОВАНІ УСПІХОМ КОМУНІСТІВ

Київ. — Українські газети висловили тривогу у зв'язку з перемогою Комуністичної Партії України в загальнодержавній виборчій окрузі, в якій голосування відбувалося за партійними списками.

31-го березня „Молода Україна" запитала у заголовку на першій сторінці: "Червоний світанок?".

Результати голосування у загальнодержавному окрузі показують, що за комуністів проголосувало 24.68 відс. виборців. Народний Рух України набрав 9.42 відс., бльок Соціялістичної і Селянської партій — 8.59 відс., Партія Зелених — 5.39 відс., Народно-Демократична Партія — 5 відс., Партія „Громада" — 4.71 відс., Прогресивна Соціялістична Партія — 4.05 відс. і Об'єднана Соціял-Демократична Партія — 4.1 відс.

Однак у 225 мажоритарних округах, де голосування відбувалося так, як і в попередніх виборах, безпартійні кандидати здобули 114 місць, що становить чверть всіх місць Верховної Ради. Незалежними новообраними депутатами є переважно підприємці і урядовці, які не зацікавлені у поверненні до минулого. Вони, на думку спостерігачів, стримуватимуть намагання комуністів відновити совєтський лад.

Всі політичні коментатори в Україні пов'язують успіх комуністів з тяжкою економічною ситуацією і падінням рівня життя. Газета „Вечірній Київ" зазначила, що люди голосували не за червоних, чи зелених, а проти теперішніх умов життя. „Київські Відомості" назвали комуністичну ідеологію віджилою силою. Ствердивши, що „дідусь Ленін" помер, а його ідеї живуть, газета побажала, щоб це було навпаки.

Єльцин не думає кандидувати

Москва. — У понеділок, 30-го березня, російський президент Боріс Єльцин заявив, що не кандидуватиме у президентських виборах у 2000 році.

Цим кроком він відкрив можливість багатьом кандидатам позмагатися за це найбільш престижне становище в Росії. Така заява Б. Єльцина дещо втихомирить існуючі поголоски про те, що він звільнив уряд Росії минулого тижня з метою відкрити собі шлях на третю каденцію, позбувшися таким чином свого єдиного можливого наслідника прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна.

Б. Єльцин постійно дає різнородні сигнали щодо своєї політичної майбутности. Минулого року він також говорив, що не буде кандидувати з уваги на своє здоров'я, але вже у жовтні відмовився підтвердити своє попереднє рішення. Російська конституція дозволяє тільки на дворазову президентську каденцію, але його дорадники твердять, що конституція увійшла в життя як Б. Єльцин вже урядував, тому він насправді обраним президентом був тільки одну каденцію, отже згідно з конституцією має право кандидувати на другу каденцію.

Беручи до уваги привʼязання Б. Єльцина до володіння та його нетолерантність до будь-кого, хто наважується в якийсь спосіб йому в цій ділянці загрожувати. Тому ніхто мабуть не буде здивований, якщо Б. Єльцин знову змінить свою думку та скаже, що він таки буде кандидувати.

Покищо він відмовився дати свою підтримку чи радше своє благословення будь-кому, тому поголоски непевности щодо його заяви дальше невпинно кружляють.

КОМУНІСТИ НЕ МАТИМУТЬ БІЛЬШОСТИ

Київ. — Комуністична Партія України здобула 121 місце у новому парляменті — найбільше від будь-якої іншої партії. Однак вона, навіть в коаліції з іншими лівими, не матиме більшости, необхідної для зміни політичного і економічного курсу України.

У загальнодержавній окрузі, комуністи здобули 24.68 відс. голосів, що дало їм 84 місця у Верховній Раді. Інші 37 місць вони виграли у мажоритарних округах, в яких переможцями вийшли безпартійні депутати, забезпечивши собі 114 місць.

Інші ліві партії — бльок Соціялістичної і Селянської та Прогресивна Соціялістична партія — здобули відповідно 36 і 16 місць. Якщо комуністи створять бльок з соціялістами, вони можуть розраховувати на 173 голоси, що значно менше, ніж 226, необхідних для того, щоб перешкодити проведенню розпочатих Президентом реформ.

Можливість того, що ліві виступатимуть монолітно, не є дуже великою, бо вони самі не можуть знайти спільної мови з ряду питань. Голова Адміністрації Президента Євген Кушнарьов сказав, що не має підстав вважати нову Верховну Раду протипрезидентською. На його думку, ліві контролюватимуть третину парляментарних місць.

Але якщо порівняти новий склад Верховної Ради з попереднім, то комуністів значно побільшало. Перед тим вони мали 80 місць.

Багато що залежатиме від того, як голосуватимуть безпартійні депутати, яких після комуністів є найбільше. Аналітики

(Закінчення на стор. 6-ій)

Продають землю підприємствам

Тернопільщина (УНІАР). — Тут розпочато виконання проєкту "Продаж землі підприємствам України", який працює при підтримці українського Уряду.

Перший продаж і передача землі у власність підприємства відбулася 11-го березня 1998 року в містечку Теребовля під Тернополем. Земельну ділянку розміром близько тисячі квадратних метрів під Автозаправочну станцію (АЗС) Теребовлянська Міська Рада продала малому підприємству "Сяйво", яке вже контролювало цю автозаправку. Ділянку оцінено в 1,242 гривні.

"Це — знаменна подія у процесі приватизації землі в Україні. Люди хочуть володіти землею, і зараз вони можуть здійснити таку торговельну операцію з землею без особливих труднощів", — підкреслив представник проєкту "Продаж землі підприємствам України" Олександер Драпіковський.

За підрахунками фахівців, приватизація землі підприємств принесе багато переваг власникам. Крім того, що підприємства стають власниками одного з найважливіших активів, наслідком приватизації землі буде прискорення економічного розвитку регіону. Інвестори активніше вкладатимуть капітали у розвиток підприємства, якщо воно володіє землею. Інвестиції сприятимуть поширенню підприємства або його модернізації.

Регіональні відділи проєкту "Продаж землі підприємствам в Україні" пропонують безплатну допомогу всім, хто зацікавлений у здійсненні операцій з продажу землі.

Померла А. Дубас

Парсипанні, Н. Дж. — У Ланока Гарбор, Н. Дж., в четвер, 26-го березня, на 80-му році життя померла відома громадська активістка та колишня радна Українського Народного Союзу, Анна Дубас.

За фахом А. Дубас була бухгалтером та займала становище директора банку „Тризуб". Вона випускниця Нюйоркського університету та Нюйоркської комерційної школи Стерна. Впродовж висім років була членом Шкільної ради Ірвінгтону, а дві каденції її президентом.

А. Дубас була членом 133-го Відділу УНС в Нюарку, Н. Дж., членом Союзу Українок Америки та парафіянкою української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку та української католицької церкви св. Степана в Томс Ривер, Н. Дж.

Народилася А. Дубас в Нюарку, і впродовж 46 років проживала у сусідньому Ірвінгтоні. Після того 13 років проживала у Томс Рівер, а тому рік перенеслася до Ланока Гарбор.

Реформи продовжуватимуться

Київ. — Економічний радник Президента України Анатолій Гальчинський сказав в інтерв'ю агентству Ройтерс, що успіх лівих сил у виборах не ставить під загрозу долю економічних реформ.

За його словами, ставлення України до Міжнародного валютного фонду не зміниться. Він додав, що через кілька днів Л. Кучма має проголосити семирічний плян стабілізації економіки і шукатиме компромісу з парляментом. Президентський плян, за його словами, буде продовженням економічних реформ, розпочатих в 1994 році.

МВФ позичив Україні за останні чотири роки біля 2 блн. дол., однак минулого місяця затримав частину чергової позички на 542 млн. дол., заявивши, що Україна не дотримувалась накладених умов.

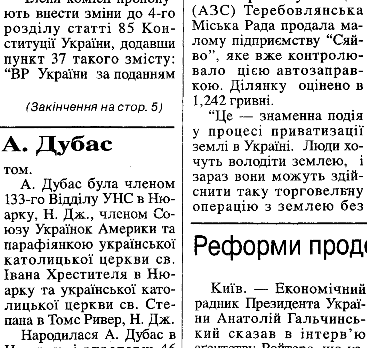
Чверть місць у новому парляменті здобули безпартійні кандидати, багато з яких підприємці. Вони можуть протидіяти спробам комуністів повернути країну до соціялістичного ладу.

Лідер комуністів Петро Симоненко заявив 30-го березня, що його партія хотіла б скасувати пост Президента. Однак А. Гальчинський висловив сумнів у тому, що комуністи, навіть в коаліції з іншими лівими, зможуть здобути 301 голос, необхідний для зміни Конституції. Попередні результати вказують на те, що ліві не матимуть навіть звичайної більшости — 226

(Закінчення на стор. 5)

Двері в Україну широко відкриті

Парсиппані, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Відвідувати тепер Україну — це зовсім щоденна річ і мало є з нашої „заморської громади" таких, які досі не були принаймні один раз на „своїй-не-своїй" батьківщині. Тому не диво, що маємо багато вже тут подорожних підприємств, що тільки тим і займаються, щоб улегшити усім відвідини в Україні спрагнених понюхати євшанзілля.



В. Козіцький (справа) і С. Головненко в редакції „Свободи".

А все ж тим разом наші гості в редакції вперше, хоча їхня праця вже триває довго і успішно.

Володимир Козіцький, директор подорожнього бюра „Данвуді" в Йонкерс відвідав редакцію „Свободи" із Сергієм Головненком, що працює директором подорожнього бюра у Києві, а до нас заскочив по дорозі із Австралії в Україну.

Оба вони радо дають інформації про свої підприємства та співпрацю в цій так важливій ділянці.

В, Козіцький розповідає, що вже 27 років провадить це туристичне бюро і старається завжди задовілити своїх численних клієнтів, з яких більшість, як каже, це професіоналісти, які їдуть в Україну не так для відвідин родини чи туристики, як з певним завданням. Вдоволені послугами, вони повертаються постійно, якщо для цього заходить потреба. Тепер, — каже В. Козіцький, провід у бюрі перебрала Леся Козіцька, невістка, що стала власником фірми.

(Закінчення на стор. 5-ій)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УГКЦ НЕ ЗАРЕАГУВАЛА НА ЗАКЛИК ВАТИКАНУ

ЛЬВІВ. — "Українська Греко-Католицька Церква мала б зробити те, що роблять інші церкви Західної Европи. Її мовчання лише підігріває юдофобів, які ще існують у Львові", — заявив голова львівського Антидефамаційної Ліґи Рудольф Мірський. На його думку, УКГЦ зобов'язана підтримати ініціятиву Ватикану, який закликав усіх католиків покаятися за свою пасивність під час знищення жидівського населення в роки Другої світової війни.

ВИПУСКАТИМУТЬ УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКІ АВТОБУСИ

ХАРКІВ. — Протокол намірів про спільне виробництво автобусів підписали керівники Харківського авторемонтного заводу N 126 і німецького концерну "Даймлер-Бенц". З Німеччини постачатимуть до Харкова шассі, а там на місці вже складатимуться автобуси двох модифікацій — пасажирської та туристичної кляс. До серійного виробництва нових автобусів буде залучено понад 20 підприємств Харкова та інших регіонів України.

НЕДОСКОНАЛА СУДОВА СИСТЕМА

КИЇВ. — "Українська Екологічна Асоціяція 'Зелений світ' і після виборів не припинить вибороювати свою незалежність", — наголошено у заяві УЕА "Зелений світ" з приводу судового процесу за скаргою асоціяції на незаконне втручання Партії Зелених України в життя УЕА "Зелений світ". Голова "Зеленого світу" Микола Коробко вважає, що питанням законности нині необхідно приділяти максимум уваги з боку всіх громадських організацій, політичних партій та свідомих громадян. Ця справа є "рекордсменом судових зволікань": її розгляд затягується вже понад дев'ять місяців, тоді як за Цивільним процесуальним кодексом України це мало бути зроблено за 10 днів. Представники УЕА "Зелений світ" не сумніваються, що судова система в Україні ще не є незалежною. Як рішення суду Печерського району Києва, так і затягування в Старокиївському районі міста сприяють обманові Партією Зелених України необізнаних виборців, вважає керівник інформаційного центру Української Екологічної Асоціяції "Зелений світ" Сергій Федоринчик.

УЧАСТЬ У ВИБОРАХ ВЗЯЛИ 50 ВІДСОТКІВ КРИМЧАН

СЕВАСТОПІЛЬ. — Тут зафіксовано один з найнижчих показників активности виборців. За даними севастопільського виборчого комітету, взяли участь у виборах тільки 50 відсотків громадян. На перше місце вийшла Комуністична Партія, на друге — Народно-Деморкатична Партія України. Нову Севастопільську Міську Раду на 70 відсотків складають представники Комуністичної Партії. У виборах до Верховної Ради України найбільше число голосів отримали комуніст В'ячеслав Зачосов, якого обирають до парляменту вже вдруге, і, за даними виборчої комісії 224-ої округи, підприємець Сергій Кондратевський. Проти нього, за інформацією центру громадських зв'язків УМВС України у Севастополі, що задово до виборів було порушено кримінальну справу.

КОМУНІСТИ АКТИВНО ПРАЦЮВАТИМУТЬ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Лідер кримських комуністів Леонід Грач на зустрічі з журналістами сказав, що вибори продемонстрували активність і ефективність праці кримського республіканського комітету КПУ. Л. Грач заявив, що комуністи не збираються спочивати на лаврах, а з перших же днів будуть активно працювати. На часі реструктуризація уряду, боротьба зі злочинністю на всіх рівнях, виконання соціяльно-економічних програм. Відносини з Києвом кримські комуністи загострювати не збираються. Л. Грач вважає, що в автономії достатньо уповноважень, які ще належить використати.

ВИРІШИЛИ "НАТИСНУТИ" НА МІЛІЦІЯНТІВ

ЛЬВІВ. — Персонал львівської центральної транспортової лікарні провів пікетування обласного управління МВС. Близько трьох місяців тому невідомі скоїли терористичний акт у приміщенні цього лікувального закладу: підірвали бомбу з годинниковим механізмом. Під час вибуху випадково ніхто не потерпів. Оскільки злочинців до цього часу не знайдено, працівники лікарні провели пікетування з метою вплинути на правоохоронні органи.

„ХЛІБ УКРАЇНИ ВІДКРИВАЄ ПРЕДСТАВНИЦТВО В МОСКВІ

КИЇВ. — Голова державної акціонерної компанії "Хліб України" Григорій Омеляненко сказав, що реєстраційна палата міністерства економіки Росії дозволила його установі відкрити у Москві своє представництво. За його словами, добре знання і свого власного,і можливого експортного ринків, сприятиме нормалізації не тільки економічних, а й дипломатичних стосунків з Російською Федерацією. Очікується, що „Хліб України" укладатиме вигідні контракти з обміну продукцією: з Росією - як розрахунок зерном за апатити, з Туркменістаном — за газ. Білорусь, де вже також діє українське представництво, подала заяву на один мільйон тонн харчового та два мільйони тонн фуражного зерна в обмін на дуже потрібні Україні білоруські трактори. „Хліб України" розглядає можливість відновлення ринку збуту зерна в Прибалтиці та на Закавказзі. Нещодавно попросив відкрити спеціялізоване українське представництво у своїй країні й Зерновий союз Чехії.

У СВІТІ

В ЄРУСАЛИМІ НАМАГАННЯ ЗСА зрушити вже майже однорічний застій мирних переговорів на Близькому Сході не увінчався успіхом. Не зважаючи на дипломатичні заходи американського посередника Денниса Росса, між ізраїльським прем'єр-міністром Беньяміном Нетаньягу і керівником Палестинської самоуправи Яссіром Арафатом, Б. Нетаньягу у понеділок, 30-го березня, категорично відкинув приготовлений Америкою компроміс, який пропонує відтягнути ізраїльське військо з 13 відсотків території на західньому березі ріки Йордан. Невдача Д. Росса ставить президента Билла Клінтона і секретаря Державного департаменту Меделин Олбрайт у скрутне становище з тільки двома можливостями: робити сильніший тиск на прем'єр-міністра Б. Нетаньягу, опублікувавши свої пропозиції, або покинути свою ролю посередника.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ НАЦІЇ ІСЛЯМУ у понеділок, 30-го березня, повідомили, що Мохаммед Абдул Азіз, один з трьох чоловіків засуджених за вбивство Малкольма Х, відомого американського-негритянського активіста в 60-их роках, був призначений Луїсом Фарраканом на становище шефа безпеки гарлемської мошеї, котрою колись завідував згаданий активіст. Ставши другим з черги найвищим урядовцем у Мошеї ч.7, 59-річний М. А. Азіз, якого в 1985 році звільнено після 20-річного ув'язнення, постійно твердив, що він був невинно засуджений бо з убивством Малкольма Х не мав нічого спільного. Це призначення сталося дев'ять місяців після смерти Бетті Шабазз, вдови по Малкольмі Х, з якою Л. Фарракан ворогував від смерти її чоловіка, тому деякі з вірних Нації Ісляму уважають це своєго роду образою пам'яті вбитого.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Як нам вже буде добре!

Вже й тепер добре. На черговій щоквартальній конференції у Массачусетському технологічному інституті, яка відбулася буквально цими днями, оприлюднено дані щодо впровадження комп'ютерів у професійне і приватне життя американців. Отже, у четвертому кварталі 1997 року 62 мільйони дорослих громадян країни користувалися послугами Інтернету. Це 30 відс. населення ЗСА у віці від 16 літ і вище. Таким чином, у порівнянні з цим же періодом 1996 року, „інтернетівців” збільшилося на третину. Це найвищий показник у світі.

Що ж то таке — той Інтернет, що вже обснував своїми інформаційними програмами цілу планету? Така собі технологічна цікавинка, покликана урізноманітнити людське існування, своєрідна забавка — чи щось більше? Футурологи, намагаючись передбачити вплив даного явища на розвиток суспільства, стверджують, що Інтернет вже тепер створює абсолютно нові форми індивідуального і суспільного буття. Йдеться про те, що охоплені єдиною мережею інформації та зв'язку люди перестануть бути простою аритметичною сумою індивідуальностей, а непомітно переходять у якісно новий стан — ця проста сума стає „системою”, якою є, наприклад, рій бджіл чи мурашник. Ось погляд авторитетної спеціялістки у цій ділянці, Естер Дайсон: „Вплив Інтернету, глибоко поширеної системи для двосторонніх електронічних зв'язків, змінить усе наше життя. Ця система відбере владу від центральних урядів, від засобів масової інформації і великих підприємств. Вона дасть владу тим, хто раніше її не мав.Іншими словами, вона підміновуватиме центральну владу, незалежно від того, добра та влада чи ні”.

Це трохи насторожує. Як то так — „незалежно від того, добра влада чи ні”? Добра — то таки добра, і її суспільства завжди потребуватимуть . А без влади людство, навіть об'єднане якоюсь „системою”, хіба обійдеться? Адже ж і бджолиний рій має не яку-небудь владу, а добру — бджолу-матку, довкола якої і з домінуючою участю якої будується все життя у вулику. То хто ж буде маткою майбутнього комп'ютеризованого людства? І кому вготовано ролю працьовитих бджілок, а кому — трутнів, котрі даремно споживають мед?

Однобокий ентузіязм футурологів дивує. В наші освічені часи наука мала б не тільки хвалитися феноменальними технічними винаходами, але й відповідально і вчасно остерігати людську спільноту щодо „зворотнього боку медалі”. Інтернет дозволяє передавати інформацію моментально, однак ця моментальність має в собі прикрий негатив: спрощення і вульгаризацію писемної мови. Відбувається неприхована дискредитація граматики, у висліді витворюється нова „мова”, якою вже не можна висловити тих думок і почуттів, котрі попередні покоління знали з геніяльних творів літератури.

Зручності ніби великі. Вже сьогодні газету в Інтернеті можна прочитати до того, як її принесе поштар. А коли Інтернет дістане змогу передавати рухливе зображення, то газети і журнали, якими ми їх знали дотепер, взагалі зникнуть. А невдовзі має відбутися ще одна революційна зміна: в дію вступлять комп'ютери, які реагуватимуть на людський голос. Так звана „мишка” і клявіятура стануть смішними анахронізмами.

А японські винахідники вирішили, що персональний комп'ютер не повинен чекати на свого власника з праці — він має супроводжувати його цілодобово. В Японії от-от надійде у продаж кишеньковий апаратик, який поєднає можливості телефону, відеотелефону, факсу, комп'ютера з виходом в Інтернет, фото- і відеокамери, телевізора і радіоприймача.

Справді можна захопитися, що й не зчуємося, як почнуть боком вилазити незручності і навіть небезпеки. Медичні експерти з Лондонського університету ствердили, що часте вживання комп'ютера спричинює хворобу вестибулярного апарату, що виявляється у захворюванні рук. Англійські профспілки вже домагаються, щоб цей комп'ютерний синдром (RSI) було включено у список професійних захворювань, і хворі могли дістати відповідну компенсацію.

В розвинених європейських країнах вже з'явилися перші „комп'ютерні” хворі з соматичними порушеннями нервової системи і раптовим затуманенням свідомости, з різними формами депресій і „фобій”, як наслідок надмірної любови до Інтернету.

Користуючись всіма благами цивілізації, людина ввесь час мусить перевіряти, чи є вони дійсними благами, і пам'ятати, що вона все ж не мурашка, а істота, створена Богом за Його образом і подобою.

Олег Глядач,
Київ

ЄС: УКРАЇНА ДРУГА БІЛОРУСЬ?

Керівні установи Европейського союзу вимагають від Польщі, яка є першочерговим претендентом на вступ до об'єднаної Европи, негайно, конкретно — до літа — впровадити на кордоні з Україною візовий режим.

Вимога, власне, безпрецедентна, оскільки йдеться про те, щоб Польща в односторонньому порядку зірвала існуючі угоди з Україною. Здійснивши крок, який від неї вимагають, Польща матиме й моральні збитки (як держава, що не дотримується міжнародних зобов'язань), й економічні (адже товарообіг між Україною та Польщею і український транзит польською територією внаслідок скасування чинного безвізового режиму перетину кордону істотно зменшаться).

Отже, постає запитання: чим завинила Україна перед Европою, що та хоче відгородитися від неї, фактично виставивши Польщу в ролі „бастіону західної цивілізації”?

Звичайно, достеменно про всі підстави рішення Европейського союзу знають лише керівники держав, що входять до нього. Але висловити деякі вмотивовані гіпотетичні припущення щодо причин подібного кроку об'єднаної Европи можна.

Очевидно, на Заході серйозний сумнів викликають грунтовність українських економічних реформ і демократизації суспільства.

Ледь не демонстративне невиконання виконавчою і законодавчою владами взятого на себе зобов'язання щодо скасування смертної кари не пройшло непоміченим в Европі. Як і не менш демонстративні порушення норм підписаної Україною Европейської хартії місцевого самоврядування, передусім у столиці. Питання щодо здійснення киянами свого права на самоврядування неодноразово досліджувалося поважними европейськими структурами, і висновки їхні були дуже негативними: Київ, разом із Загребом, є лідером серед европейських столиць щодо порушення державною владою принципів місцевого самоврядування.

Можна припустити, що не оминули у Брюсселі увагою і недавні події в Ялті, де в ім'я „реформаторської доцільности” президентська адміністрація вдалася до дуже сумнівних, з погляду конституціоналізму і европейських норм самоврядування, політичних кроків.

А „призупинення” випуску опозиційної „Правди України” в розпалі виборчої кампанії? У нас, очевидно, багато хто не розуміє, що самого цього факту достатньо, щоб в очах европейських демократій держава потрапила до списку тих, правлячі режими яких швидко скочуються до диктаторських методів правління. Свобода слова — священний принцип життя сучасної Европи, і навіть зловживання цією свободою в очах европейців не можуть виправдати утиски щодо опозиційної преси. Додам до цього публічний заклик радника Леоніда Кучми Анатолія Гальчинського до диктатури (матимемо мужність називати „пряме призидентське правління” своїм іменем) — і отримаємо цілком достатній „букет” фактів, які не могли не сприяти формуванню у західноевропейців уявлення про Україну як про державу, що стрімко рухається якщо не до відвертої диктатури, то до ледь прихованого авторитаризму.

Юрій Р. Рибак

Про шахи і ще дещо

Маври — це араби, які опанували північну Африку — тепер Марокко і Альжир. Вони змішалися з підбитими народами, а під час майже вісьмох століть свого панування не великій частині Еспанії впровадили теж уподобання до гри в шахи. У тих же часах шахи були улюбленою і виключно розваговою грою військових осіб. Але по перемозі еспанців над маврами шахи стали теж популярними серед церковних осіб. Зі завоюванням Америки шахи перейшли до Нового Світу, де стали надзвичайно популярними серед еспанців. Шахи були особистим пашпортом культури для людей, які прибували до нових колоній. Той, хто не вмів грати в шахи, був нічим у суспільстві! Про це знали конкістадори — еспанські завойовники XV–XVI ст. Вони не раз, як шукачі пригод, ламали договори і мечем нищили нескорених автохтонів, щоб тільки пробити для себе доступ до золота і срібла. А тому що дорогоцінні метали були тоді ознакою багатства, а нові колонії збільшували територіяльний престиж імперії, еспанські королі нагороджували почестями своїх завойовників, заплющуючи очі на їхню жорстоку методу осягнення мети.

Одні історики вважали, що конкістадори прибули до Америки, щоб знайти „золото і невільників”, бо коли джерело золота висохло, веліли індіянам заступити продуктом тяжкої праці. Інші сторики вважають, що в Америці існувала потрійна принада для конкістадорів, а саме: „слава, золото і Євангеліє”... Коли ж так порівняти метод англійської колонізації Америки з еспанським колоніяльним завоюванням, то виходить, що тут остаточно вирішували особливі соціяльно-економічні і політичні чинники.

Між конкістадорами, які надзвичайно любили шахи, був уже тоді відомий хоробрий рицар з роду аристократів, Ернандо де Сото. Він як заступник Франциска Пізарра брав участь в експедиції проти Інка в 1531-34-их роках. Він був першим еспанцем, що побачив диво передової цивілізації Інка. Він теж був першим еспанцем, що зустрівся вперше з королем Інка Атагуальпа, що означає Син Сонця. Сото переконав його машерувати зі своїм військом до постою миролюбних еспанців. Але не все так закінчилося, як обіцяв Сото. Еспанці прийняли Сина Сонця з почестями, а відтак вояки Пізарра підступом повбивали розброєних інків... Це „дипломатичне потягнення” зовсім не припало до вподоби Сото. Він постановив охороняти монарха. Знову ж монарх виявив до Сото велике довір'я, бо в ньому знайшов дійсного приятеля-оборонця. Вони провели багато спільних розмов, і на запрошення Сото часто монарх приглядався грі в шахи, що була великою новиною для нього.

Звичайно майже всі присутні конкістадори були фанатиками шахів і грали дні та ночі, одначе ніхто з них не зближувався до монарха. Він тому сідав біля Сото та цілий час з великою увагою слідкував за рухом фігур на шахівниці, без найменшого вияву своїх вражінь. Одного вечора, коли гра між Сото і скарбником Рікельме зближалася до концевої фази, Сото вказав, що задумує рушити конем. І що стається? Монарх легенько торкається його рукою і тихцем остерігає: „Ні... Капітане, ні... Вежа...” Капітан Сото задумується, посуває вежу... Кілька тягів і... дає противникові „мат”, тобто виграє партію!

Цей епізод став несподіваною подією. Публічна опінія вважала, що монарх не тільки тією своєю порадою в грі, але теж тим, що хоч дуже чемно, однак постійно відмовлявся грати з іншими, крім Сото, піддав себе небезпеці. Остаточно не поголоска, а таки запланована змова вирішила його долю. А було це так. В тому самому часі, коли Сото відійшов з експедиції, скликано трибунал, який трьома голосами проти одного засудив монарха на смерть. Вирішний голос подав скарбник Рікельме — „як пімсту за мата”! Коли ж Сото про це довідався, то з великим гнівом і обуренням критикував виконання присуду. Це, мабуть, була одна з причин, чому він забажав залишити Перу і повернутися до Еспанії, де в 1536 році його вітали як особу „стійкого характеру”. Король Еспанії надав йому рицарство і шляхетний титул „маркіз”, що є вищий від графа, а нижчий від князя в Еспанії, Англії, Італії, Франції.

Два роки пізніше Маркіз Дон Ернандо де Сото очолив експедицію, щоб дослідити південносхідню частину Північної Америки, і відкрив ріку Міссісіпі. Під час експедиції простудився і помер 21-го травня 1642 року, поблизу сьогоднішнього міста Нанчес у стейті Міссісіпі. А щоб приховати від місцевих індіян його смерть, члени експедиції занурили мертве тіло в найглибшу частину ріки Міссісіпі. Від тієї хвилини провід перебрав Люїс Москоко і повністю вив'язався зі свого завдання.

В тому часі великі осяги експедиції Сото не звернули на себе більшої уваги, бо на тій території не було виявлено дорогих металів. Проте історія ствердила, що це була одна із найбільш важливих подорожей досліджень в Новому Світі. Група Сото перейшла понад 4,000 миль диких просторів, зібрала докладно інформацію про залюднені місця, вперше описала життя і звичаї південних індіянських племен. Сото помер „обуреним, розчарованим і фінансово зруйнованим”, однак простори, які він досліджував, стали частиною нової нації і економічно могутньої держави, в анналі якої впишеться теж його ім'я.

Це він, на жаль, не осягнув був в історії Перу, бо чомусь історики цілу славу приписують тільки Франціску Пезарру, поминаючи ім'я Маркіза дон Ернанда де Сото.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Роман С. Голіят

4-та виставка кольорових світлин в Ню Йорку

У продовженні своєї праці в ділянці мистецької критики Теодор Терен-Юськів не припиняє зайняття і мистецькою фотографією, особливо кольоровою. Каже, що і чорнобілої теж не можна знехтувати: вона все актуальна. Його піонерська виставка кольорової фотографії в 1972 році і дві наступні були вислідом його постійної праці на цій ниві. Мало хто виринув індивідуально чи групово з виставками, щоб цілеспрямовано розвивати нашу фотографію взагалі, а кольорову зокрема. Коли в Україні, при всім економічним убозтві, ця ділянка мистецтва таки якось розвивається, то в Америці, як це не прикро, вона в занедбанні. Іронічно звучить фраза: „Та в нас кожен фотографує!” Це правда, але аматорство само по собі не кристалізується в мистецький творчий напрям. А.це, при українському світовідчуванні, обов'язково має виявитись. Бо мистецьке відчуття усякого напрямку нам, українцям, властиве, як рідко кому. Будьмо оптимістами, що справа в дальшому пожвавіє.

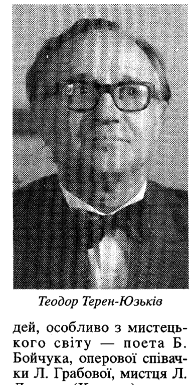
Оця четверта індивідуальна виставка буде до деякої міри і ретроспективна. Відбудеться вона під егідою Літературно-Мистецького Клюбу і галерії Маяна, від 5-го до 19-го квітня. Ідея виставки виникла з гри кольорів чотирьох пір року. Фотоапарат намагався завжди схопити на плівку живу красу природи. Бо покращання кольору на фільмі йде помало, але постійно. Ось тепер можна вже подивляти на деяких кольорових світлинах мовби плоскорізьбну поверхню, себто тривимірну.

В. Ласовський писав у „Свободі” про виставку нашого мистця: „Він може бути повністю задоволений зацікавленням, яке виявили глядачі до його творів, і похвал, що йому доводилось вислухати навіть від малярів”.

Світлини на цій виставці різної величини, від 8 на 10, а головно 8 на 12 цалів, 11 на 14, а вкінці чотири картини є величини „повстер”. Це, може, найбільш репрезентативні, не так своєю об'ємистістю, як переконливою сумісністю кольорів.

Ланцюг одного розміру світлин (8 на 12), розпочинається числом Один, і найлюбішою нам барвою розсміяного, раннього, синьожовтого розквіття, на тлі блакитного неба, замаєного форситією, в Ню Йорку. Суцвіття свіжих, ніжних кольорів з бігом днів багатіє, бо в них включаються і люди. Наприклад, вже в традиційний фестиваль коло церкви св. Юра, чи в інший, молодечий, в Артс-центрі, Н. Дж. Вабить до себе білоквіття, магнолії, тюльпани. Замало простору японським черемхам. Бо ж на зміну весняному цвітові появляються літні барви і рухливе життя, от хоч би в блисках „4-го Липня” чи в яскравості одягів купальників на пляжах, а теж у розмаїтті музичних оказій. Гордо пишаються соняшники, а вже й осінь почне розмальовувати свої барвисті декораційчудеса, як „Прозолоть на берізках”.

Між розквіттям літа й осені вміщено портрети визначніших наших людей, особливо з мистецького світу — поета Б. Бойчука, оперової співачки Л. Грабової, мистця Л. Лопати (Канада), новоприбулого А. Клименка.


Теодор Терен-Юськів

Виспівує розважливу пісеньку сумівка. Щоб жіночої принадности не бракувало, маємо тут портрети з мистецького побуту. А хто не схоче побачити обличчя улюбленого диригента-співака Володимира Божика?

Повертаючи до осінніх пейзажів, хоч би до світлини „Чарування осінніх кольорів” чи „Гантерської церковці”, у вінку барвистости насолоджуємось ними. В задумі любуємось статуєю Свободи на тлі сонця, що заходить. З приємністю відзначимо, що на виставці знайшлися світлини хору Верьовки з відомим диригентом А. Авдієвським.

Доходимо і до зимової пори року. Це круговорот світляних ефектів, передусім у плесі басейну в окрузі Рекефеллерового центру. Гордимося українським святом, що має на вітрі у блисках світел славнозвісної велетенської ялинки. Сніжнобілої краси придалося б більше в Ню Йорку. Проте діти санкуються та ідуть, щасливі, додому.

На історичних світлинах із давніших літ, з датами років світлення, пізнаємо особливо тепер прославлюваного президента Регена з дружиною, на українським фестивалі в Ню Джерзі в 1980 році; з одного боку ялинки діти біля церкви св. Юра в Ню Йорку — 1974 рік, а там М. Мороз малює, того ж року. Побачимо ще і баритона А. Мокренка, тепер директора Київської опери, 1980 рік, примадонну Т. Дідик, що пригадує нам Львів, співачку М. Зубанич, обидві світлини 1975 року. В кінці — нашого Роберта Тейлера зі Закарпаття, співака І. Поповича, що пригадує нам... молодість — 1978 рік.

Отже, ця виставка повинна мати успіх.

Ганна Черінь

Батьки народу

III

— Добре, тобі, — мовив до свого приятеля-ветеринара „людський” лікар. — Твої пацієнти не кричать, не сваряться — роби з ними що хочеш, і жінка твоя не має підстав для ревнощів.. А моя...

— Зате мої пацієнти кусають, а їхні власники лаються, ще й як! І такі з ними дивні історії виникають, що ні в якім підручнику не описані... Уяви собі: одна дама принесла свого пудля, щоб я йому вушка проколов — для золотих сережок!

— І проколов?

— Ні, і втратив пацієнта. А одного разу довелося спрямувати песика до спеціяліста — до собачого психіятра. Той пильно дослідив поведінку собаки і ствердив невроз.

— Що ж із ним робити? — спитали спантеличені господарі.

— Створіть йому спокійні обставини, щоб він не хвилювався.

Песикова хворість покращила і родинну ситуацію, що була в критичному стані і, можливо, якраз і спричинила песиковий невроз. Тепер, як тільки одне піднесе голос, друге зашикує:

— Тихо, не сварімось, бо пес знову здуріє!

Нерви — справа делікатна. Вони — як нап'ята струна, що ось-ось може увірватись. І пацієнт це знає, тому ж то він і прийшов до лікаря і вже з порога просить „транквілайзера”:

— Я такий нервус, нервус! Все мене дрочить. Он президент на телевізії про „енерджі крайзис” лементує, а я чухаюсь, ніби це мене стосується... А ото як Жекеліна Кеннеді заміж за Онассіса вийшла, то я так казився, начебто не Жакелін, а моя Параска... О, до речі, пане докторе, моя Параска до вас збирається, то казала мені запитати, скільки ви берете за печінку.

Лікар здивувався таким зворотом теми.

— Може, вона вас послала до м'ясарні?

— Ні, до вас. Вона питала про хвору печінку, а не про здорову.

— Залежить яка печінка... Хай прийде.

— А скільки коштує рак?

— І те залежить... Вперед сказати не можна. Та ж навіть у крамниці не всі раки однакової ціни!

Під кінець дня прийшов найкращий пацієнт. Поки лікар перебандажував йому руку, що, слава Богу, чудово гоїлась, пацієнт переповів два тузини першорядних анекдотів.

— Що я маю вам заплатити, пане докторе?

— Далебі нічого. То я вам маю заплатити за розвагу. Після цілоденного йойкання і вавкання це така розкіш!

Пройшов лікар додому і думав, що матиме святий спокій. Раптом телефон.

— До тебе, — рапортує дружина.

— Гелло, пане докторе. Я маю проблему: розсипала пігулки, і тепер не знаю, які треба брати на сон: сині чи рожеві?

— А які вони? Що на них написано чи намальовано? Що на рецепті написано?

— Рецепту в аптеці забрали. Я б і так не прочитала, бо пан доктор так пише, що мій шестирічний Івасик.

— А що на пляшечці написано?

— Одна пляшка каже „по одній таблетці вранці”, а друга „ввечорі”. А я все розсипала, і не знаю, хто з них що. То які брати, пане докторе: сині чи рожеві?

— На жаль, через телефон помогти не можу. Прийдьте сюди.

— Не можу, бо я окупую флет в такім нейборгуді, де мінорити є маджоріті, і з хати ввечорі виходити не можна.

— То прийдьте вранці до канцелярії, я випишу нові ліки.

У наших українських лікарів є родина. Українська родина, в якій діти виховуються в українськім дусі — для того їх мами щосуботи тягнуть за тридцять миль до школи українознавства (а потім тиждень відпочивають). Вже змалечку лікарські діти знають, що як вони виростуть, то стануть не кльовном чи пожежником, а теж лікарем. Для хлопця іншої дороги нема. Дівчина має вибір: або стане лікарем, або дружиною лікаря, або, найкраще, і тим, і іншим.

Звичайно, дочка має право одружитись тільки з лікарем. Якщо з лікарем-українцем, то як весільний подарунок одержить шлюбну подорож до Европи, а як із лікарем неукраїнцем, то до Вискансин Деллс.

З синами справа легша. Або важча. Їм до вибору існує ціла Союзівка — ярмарок наречених. Але спершу треба вивчитись.

Одна вдова лікаря лишилась із трьома синами і невеликим контом у банку. Всіх їх хотіла вивести в люди,

(Закінчення на стор. 5)

Providence, RI
Providence Performing Arts Center
April 24, 1998 at 8PM
Box Office: 401-421-ARTS (2787)
Ticketmaster: 401-331-2211

New Haven, CT
Palace Performing Arts Center
April 25, 1998 at 8PM
Toll Free: 1-800-4-PROTIX
Group Sales: 203-789-2120
(Tickets also available at all Strawberries locations)

Baltimore, MD
Morris A. MechanicTheatre
Theatre Box Office in person
April 26, 1998 at 4PM
Ticketmaster: 410-752-1200
E-mail: www.themechanic.org

Washington, DC
DAR Constitution Hall
April 28, 1998 at 8PM
Tickets: 202-432-SEAT (7328)
(Tickets also available through Ticketmaster at Hecht Department Stores & Tower Records)

Elmira, NY
Powers Theater at the Clemens Center
April 29, 1998 at 8PM
Box Office: 607-734-8191
Toll Free: 1-800-724-0159

Erie, PA
Warner Theater
April 30, 1998 at 8PM
Charge-By-Phone: 814-452-4857 or 814-456-7070
(Tickets also available at the Erie Civic Center Box Office and through Ticketmaster)

Schenectady, NY
Proctor's Theatre
May 1, 1998 at 8PM
Box Office: 518-346-6204
Ticketmaster: 518-476-1000
(Group Sales available at Box Office)

Rochester, NY
Auditorium Center
May 2, 1998 at 8PM
Box Office: 716-222-5000
Ticketmaster: 716-232-1900

Montreal
Place des Arts Maison-neuve
May 3, 1998 at 4PM
Admission: 514-790-1245
Toll Free: 1-800-361-4595
Box Office:514-842-2112

Ottawa
National Arts Centre Opera House
May 4, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 613-755-1111

Buffalo, NY
UB Center For The Arts Mainstage Theater
May 6, 1998 at 8PM
Center Box Office: Tues.-Fri.: 12NOON - 6PM
Charge: 716-852-5000
Information Only: 716-645-ARTS (2787)
Canada: 416-870-8000
(All Ticketmaster locations including Kaufmann's & Movies Plus)

Windsor
Chrysler Theatre
May 7, 1998 at 8PM
Box Office: 519-252-6579
Toll Free: 1-800-387-9181

Hamilton
Hamilton Place
May 8, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 905-645-5000
(Tickets also available at Hamilton Place & Copps Coliseum box offices)

Kitchener
Centre in the Square
May 9, 1998 at 8PM
Box Office: 519-578-1570
Toll Free: 1-800-265-8977

Mississauga
Living Arts Centre
May 10, 1998 at 4PM
Box Office: 905-306-6000
Toll Free: 1-888-805-8888

Toronto
Hummingbird Performing Arts Centre
May 11-13, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 416-872-2262

Detroit, MI
Detroit Opera House
May 14, 1998 at 8PM
In Person: at Detroit Opera House
Ticketmaster: 248-645-6666

Chicago, IL
Chicago Theatre
May 16, 1998 at 8PM
May 17, 1998 at 4PM
Information: 312-443-1130
Box Office: 175 N. State St. (In Person Only)
Ticketmaster: 312-902-1500
or Online at www.ticketmaster.com
(Tickets also available at Carson Pirie Scott, Dominick's, Tower Records & Hot Tix, cash only)

Milwaukee, WI
Riverside Theatre
May 19, 1998 at 8PM
Information: 414-224-3000
Ticketmaster: 414-276-4545

Minneapolis, MN
Northrop Auditorium
May 20, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 612-989-5151
(Tickets also available at Dayton's, Mervyn's California, and Rainbow Foods)

Winnipeg
Centennial Concert Hall
May 22, 1998 at 8PM
May 23, 1998 at 4PM
Ticketmaster: 204-780-3333

Saskatoon
Centennial Auditorium
May 24, 1998 at 7:30PM
Select-a-Seat: 306-938-7800
Toll Free: 1-800-970-7328

Regina
Saskatchewan Centre of the Arts
May 26, 1998 at 8PM
C.B.O.: 306-525-9999
Toll Free: 1-800-667-8497

Edmonton
Winspear Centre
May 29-30, 1998 at 8PM
May 31, 1998 at 4PM
Box Office: 403-428-1414
Toll Free: 1-800-563-5081

Calgary
Jubilee Auditorium
June 1, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 403-777-0000

Vancouver
Queen Elizabeth Theatre
June 3-4, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 604-280-4444

Victoria
Royal Theatre
June 5, 1998 at 8PM
Box Office: 250-386-6121

Cleveland, OH
Palace Theatre
Playhouse Square Center
June 9 & 10, 1998 at 8PM
Toll Free: 1-800-766-6048
Advantix: 216-241-6000

Youngstown, OH
Edward W. Powers Auditorium
June 11, 1998 at 8PM
Box Office: 330-744-0264
Ticketmaster: 330-747-1212

Toledo, OH
Stranahan Theater
June 12, 1998 at 8PM
Ticketmaster: 419-474-1333

Columbus, OH
Mershon Auditorium
June 13, 1998 at 8PM
Box Office: 614-292-3535
Ticketmaster: 614-431-3600

Pittsburgh, PA
Byham Theater
June 14, 1998 at 4PM
June 16, 17, 18, 1998 at 8PM
Box Office: 412-456-6666
Ticketmaster: 412-323-1919

Scranton, PA
Scranton Cultural Center
June 19, 1998 at 8PM
Toll Free: 1-888-669-8966
Box Office: 717-344-1111

Hartford, CT
The Bushnell
June 20, 1998 at 8PM
Telecharge: 1-800-233-3123
Box Office: 860-987-5900
Toll Free Outside CT: 1-888-824-2874

New Brunswick, NJ
State Theatre
June 21, 1998 at 4PM
Box Office: 732-246-7469

New York, NY
City Center
June 23-27, 1998 at 8PM
City Tix: 212-581-1212
(Handicapped accessible, infra-red sound system, ticket purchases accepted by TDD 212-247-4810)

Newark, NJ
New Jersey Performing Arts Center
June 28, 1998 at 4PM
Toll Free: 1-888 GO-NJPAC
Group Sales: 973-642-2002
Fax Orders: 973-642-5229

Philadelphia, PA
Merriam Theater - University of the Arts
June 30, 1998 at 8PM
July 1, 1998 at 8PM
Information: 215-732-5446
Ticketmaster: 215-336-2000
New Jersey: 609-338-9000

Знижки на квитки для емеритів, студентів та груп (більше 20 осіб) можна отримати в усіх театрах

За докладнішою інформацією телефонуйте:

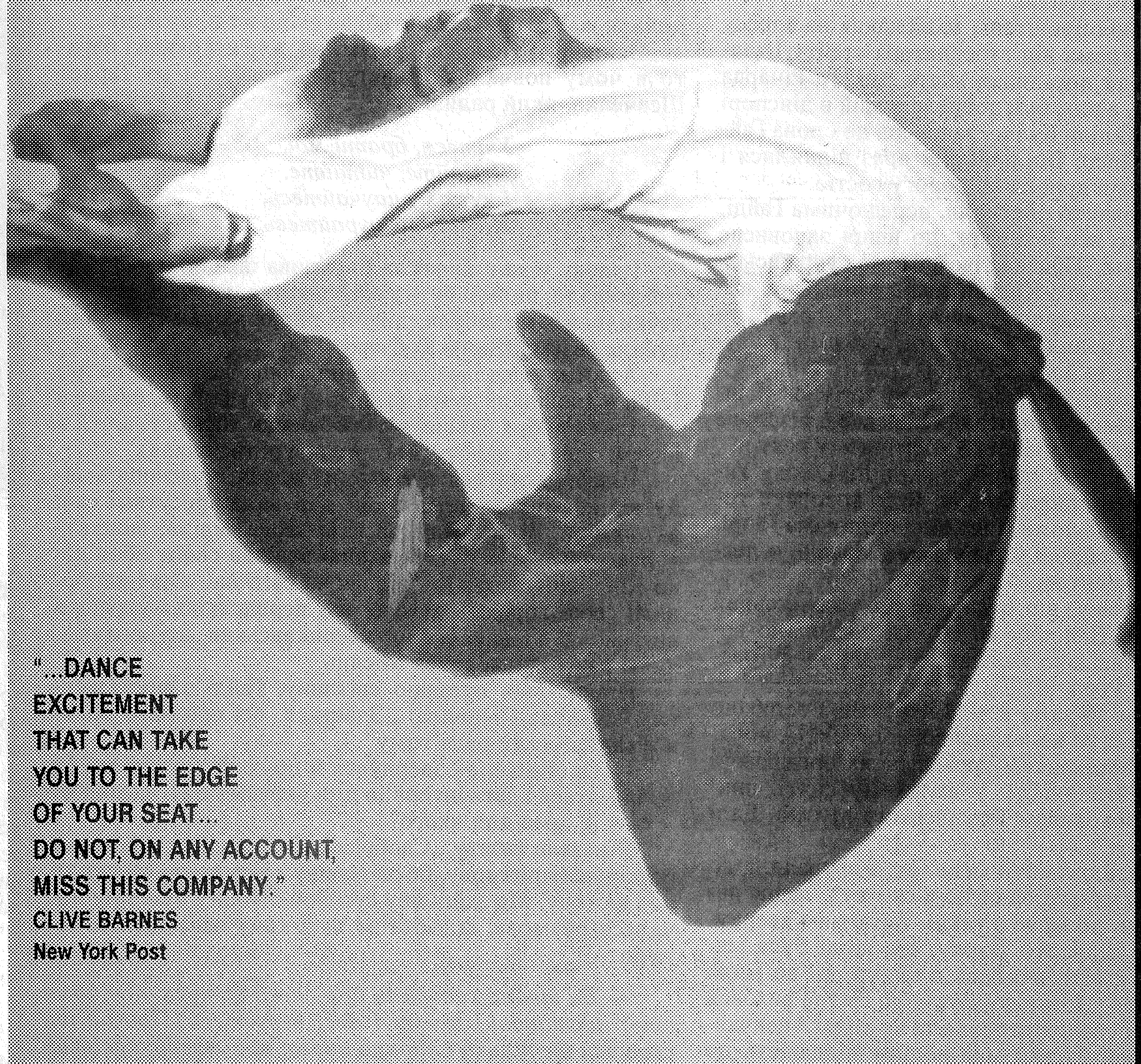
В ЗСА: 1-440-886-6662 **В КАНАДІ: 1-416-532-3543**

Netsurfers: see VIRSKY on the internet. Home Page: http://web.raex.com/~encore

ENCORE PRODUCTIONS PRESENTS

ВІРСЬКИЙ

Національний Ансамбль Танцю України



ПОНАД 90 ТАНЦЮРИСТІВ І ОРКЕСТРА ВИСТУПАЮТЬ В ЗСА І КАНАДІ!

НЕБУВАЛА ПОДІЯ!

ДЕМОНСТРАЦІЯ НАЙВИЩОГО МИСТЕЦТВА ТАНЦЮ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ!

Квитки розпродуються швидко!
Замовляйте свої квитки негайно!
Телефонуйте сьогодні!



Спонсор гастролей CBC Television

ЧЕРЕЗ ТЕРНИ ДО ЗІРОК

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНКА ГОТУЄТЬСЯ СТАТИ АСТРОНАВТОМ

В кінці минулого року українська громада Чикаґо, одна з найбільших у З'єднаних Стейтах Америки, широко відзначала 45-ті роковини Українського Національного Музею, яким по праву гордиться діяспора.

На урочистості в культурному осередку було запрошено першу американку українського походження Гайді Стефанишин-Пайпер, яка зараз вчиться в Гюстоні, в космічному центрі імені Ліндона Джансона. Програма там дуже насичена, кожна хвилина порахована. Вона одержала дозвіл відлучитися, але тільки на одну добу.

Високу гостю радо зустріла громада. У залі культурного осередку зібралося багато людей — яблуку, як мовиться, ніде було впасти. Привітати мужню жінку прийшли не тільки місцеві жителі, а й чимало мешканців навколишніх стейтів.

Після оголошення привітань, надісланих на адресу музею-ювілята, зокрема від губернатора стейту Іллиной Джіма Едгара та посадника міста Чикаґо Річарда Дейлі, головуючий, а ним був добре відомий в діяспорі громадський діяч Юліян Куляс, запросив до слова Гайді Стефанишин-Пайпер. Всі присутні враз піднялися і тривалими оплесками привітали дорогу гостю.

Поки люди заповзято плескали, перед очима Гайді, мабуть, промайнуло все її життя, до вінця заповнене небуденними подіями. Пригадалася, може, українська школа при церкві святого Костянтина в Міннесорі, активна участь в танцювальному ансамблі „Заграва" та хоровому гуртку „Троянда", концерти, з якими виступала в рідному місті та його околицях, роки навчання в престижному Массачусетському технологічному інституті, де здобула вимріяне звання інженера, щасливе одруження і, накінець, навчання в космічному центрі.

Моя сусідка, керівник одного з відділів Союзу Українок, поцікавилась: якою мовою буде говорити гостя? Та замість мене на це питання відповіла сама Гайді, яка почала виступ доброю українською мовою, з легким англійським акцентом.

Принагідно зазначу, що один з перших совєтських космонавтів Павло Попович не тільки досконало володіє рідною українською мовою, але і очолює Товариство Українців в Росії.

Та повернемося до залі, в якій присутні з великою увагою слухали виступ вельмишановної гості. А почала вона з подяки керівникам громадських організацій за запрошення взяти участь у великому святі, присвяченому 45-им роковинам Українського Музею. Далі вона сказала:

— Багато людей питають мене, як я потрапила до групи американських астронавтів. Ось і тут, ледве переступила поріг, як до мене з таким питанням звернулось кілька осіб. Відверто скажу, що коли була маленькою, чи вже навіть вчилася в школі, то не мала мрії летіти до зірок. Потяг до науки, до світла виховав у мене батько, який заповідав ніколи не кидати навчання. Окрім того, мій батько мав велику відданість до Бога і до Церкви. І цю відданість він передав мені.

Гайді пригадала, що бажання стати американською астронавткою вперше з'явилось у неї під час навчання в інституті, де докладно студіювала інженерну справу. І саме тоді зрозуміла, які великі потенційні можливості має сучасна наука, зокрема приладобудування, для освоєння космічних просторів.

— Мої батьки, — продовжувала гостя, — добре розуміли, що наука і виховання — це два крила дуже важливої справи, а саме підготови до самостійного життя з найбільшою користю для загального добра. Вони невтомно вчили своїх дітей, що на життєвій ниві буде чимало різних перешкод, які треба мужньо долати, як долала їх Україна в боротьбі за свою незалежність.

Закінчила Гайді свій короткий, але яскравий і багато в чому повчальний виступ посиланням на Тараса Шевченка, який радив:

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...

І знову у залі виникла бурхлива овація, присутнім імпонувало, що майбутня астронавтка, вивчаючи точні науки, все ж не забула співучої рідної мови і навіть цитувала безсмертного Кобзаря.

А потім почалася справжня злива запитань, на які Гайді відповідала дуже впевнено, відчувалося, що вона не тільки добре обізнана в проблемах космосу, але й в історії рідного народу, його культурі та звичаях.

І як належиться в таких випадках, учасниця майбутніх космічних летів охоче дарувала присутнім свої автографи. Біля столу, за яким вона сиділа, вишукувалась чимала черга, і кожний вважав своїм обов'язком не лише одержати підпис на світлині, але і висловити свою гордість з того, що перша жінка-українка вступає у славну сім'ю американських астронавтів, яким навіть підкорився Місяць.

Підписавши останню світлину, Гайді з полегшенням зітхнула і мовила: „Здається, всі прохання задовольнила, дуже рада тому".

— Пробачте, — звернувся я до гості, — просив би затриматися і дати інтерв'ю для українського часопису.

— А саме для якого?

Я назвав газету „Свобода", і одержав згоду на короткочасну розмову, бо за годину гостя мала відлетіти до Гюстону. Ми зайшли у сусідню кімнату і відразу почалася розмова, із змістом якої хочу ознайомити читачів.

— Ви щойно говорили про свого батька, про його цінні настанови, якими і досі керуєтесь. Просив би сказати ще кілька слів про нього, про матір, про всю родину.



Гайді Стефанишин-Пайпер

— Мій батько Михайло Стефанишин походить з Нового Яричева, що неподалік від Львова. Ще до початку Другої світової війни, в силу певних обставин, він змушений був залишити рідну землю і податися у світ за очі. Доля привела його до Німеччини, де став наймитом у бавера, тобто поміщика. Не буду докладно розповідати, яке то було життя, вважаю, що чимало читачів, яких фашисти вивезли до Німеччини, пізнали на собі ярмо гноблення та людського приниження. Після закінчення війни батькові вдалося в 1947 році виїхати до Америки, спочатку він мешкав у Ню Йорку, а потім переїхав до Міннесоти. А тепер про матір. Вона походить з Німеччини, з моїм майбутнім батьком запізналася в Америці і згодом побралися.

— Маєте ще братів, сестер?

— Так. Окрім мене, є ще четверо братів.

— А тепер представте, будь ласка, читачам свого чоловіка.

— Мій чоловік — американець, звати його Ґлен, запізналася з ним тоді, коли вчилася в інституті, він теж вивчав прилади. А коли одержали дипломи, тоді і одружилися. Було це в 1985 році. Разом поступили на службу до військово-морської фльоти, де стали офіцерами. Однак він звільнився з військової служби, зараз працює інженером в одній з провідних компаній. У нас росте син, якому вісім років.

— Якщо не заперечуєте, то перейдемо до космічної теми. Найперше розкажіть про те, як вам вдалося вступити до космічну групу?

— Це виявилося нелегкою справою. Пам'ятаю, коли НАСА оголосило про набір, я вирішила спробувати свої сили. Подала заяву і була допущена до медичного обстеження, а потім проходила співбесіду з керівництвом НАСА. На кожне з дев'ять місць, саме стільки треба було набрати жінок, кандидували тисячі охочих. Не буду довго розповідати про ці хвилюючі для мене дні, головне, що влітку 1996 року я була зарахована до групи і відразу приступила до опанування нової професії. Слід визнати, що служба у фльоті багато в чому мені допомогла. Там я займалася проєктуванням спеціяльної апаратури, призначеної для підводних човнів. Аналогічні прилади встановлюються і на космічних кораблях. Окрім того, військова служба загартувала мене фізично, що має теж неабияке значення для підготови астронавта.

— Скільки вам ще належиться вчитися і чи не важко дається підготова до наступних летів у космос?

— Навчання триває два роки, отже, влітку я закінчу підготову. Ви питаєте, чи не важко жінці стати астронавтом? Відповім відверто: навіть дуже важко, чимало чоловіків не витримують передбачених навчальною програмою випробувань і, як кажуть, сходять з дистанції. А я вже пройшла найбільш відповідальні іспити і маю надію, що здійсняться мої сподівання.

Якщо мова зайшла про космічний центр, то хотіла б зазначити, що одночасно у Гюстоні вчилися перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк і його дублер Ярослав Пустовий. Ми часто зустрічалися, обмінювалися новинами, обговорювали свої проблеми.

Горжусь тим, що брала безпосередню участь у підготові полету „Колюмбії", до складу залоги якої, як відомо, входив Каденюк. За кілька днів до його приїзду не космодром я, разом із іншими майбутніми астронавтами, готувала рекету до лету. Коли Леонід повернувся на землю, він сердечно дякував за те, що все було зроблено відмінно, жоден з приладів, які ми готували, не підвів астронавтів.

— Поділіться, будь ласка, своїми плянами на майбутнє.

— Важко відповідати на це питання, адже не треба забувати, що йдеться не про земні, а космічні справи. А там, як відомо, діють інші закони, і не завжди можна все передбачити. Якщо б мені хтось поворожив, то обов'язково сказав би, що на мене чекає дорога. Так, саме далекої дороги я собі бажаю. І, певна річ, щасливого повернення з космосу.

Ви, напевно, знаєте, що в даний час йде підготова до монтажу космічної станції „Альфа", яка замінить аналогічну російську станцію „Мир". Вже почалася підготова залоги цього першорядного корабля. Так ось, хотіла б, щоб мене включили до її складу. Це моя заповітна мрія.

— Дякую вам, пані Гайда, за увагу до газети „Свобода" за цікаву розповідь. Не сумніваюсь в тому, що читачі приєднаються до бажання, аби ваша мрія швидше втілилася в дійсність.

Вів бесіду
Анатолій Гороховський

Готельне господарство та міжнародний туризм України: шлях до успіху

Коротко про себе. Закінчую факультет міжнародних відносин у Львівському Державному Університеті. А спеціялізація моя на відділі міжнародних економічних відносин — економіка міжнародного туризму і послуг. Був учасником Парляментарної програми „Канада-Україна". Мені теж пощастило у тому, що я мав нагоду і честь побувати у Канаді влітку 1996 року і представляти в Палаті громад Канадського парляменту Україну, будучи помічником депутата. Мій „Ем Пі" (Member of Parliament) Рон Фючак, (Манітоба). З нашого факультету учасниками згаданої програми за весь час її роботи були також Назар Бобицький (1994), Остап Лунь, Юрій Дзера (1996), Ольга Ничай та Іван Цибульський (1997).

У 1997 році навчався протягом весняного семестру у Лорас коледжі, у містечку Дубюк, Айова. Цю програму створив при підтримці професорів коледжу Роман Цяпало, доктор філософії. Дуже значну фінансову підтримку для мого навчання там надала Фундація Українознавчих Студій Торонтського університету на чолі з Ігором Бардином. Сама вона створила і фінансує Парляментарну програму „Канада-Україна".

Після закінчення університету випускники (і я незабаром буду серед них) шукають за працею, за місцем, де можна було б перевтілювати свої здобуті знання у практичну користь для всіх людей, природи, України.

Мене привабила туристична ділянка. Це галузь, працюючи в якій, одразу, моментально дістаєш віддачу і задоволення. Звичайно, залежно від кожного конкретного випадку, але коли задоволені гості чи якогось певного готелю, чи туристи, що відвідують та оглядають міста або цікаві куточки з захопленням і неохоче покидають вашу країну та ще й усміхнено дякують вам за сервіс та приємний відпочинок, — серце сповнюється радістю та гордістю за свою країну, народ, місто чи хоча б і окрему фірму. Мене зацікавило саме готельне господарство, і я вирішив якнайглибше вивчати цю справу. Тим більше, що для України це питання дуже актуальне. Розвиток інфраструктури туризму (готелів, ресторанів, закладів сервісу) дозволить створити нові місця праці. Окрім того, державна скарбниця отримуватиме значні прибутки, які вона зможе спрямувати на вирішення різних соціяльних проблем.

Звичайно, для розвитку туризму та дозвілля потрібні передумови. Передусім — відповідна інфраструктура. Досвід цілого світу переконує, що найкращий сервіс забезпечують приватні фірми. Сьогодні більшість українських фірм одержують прибуток, організовуючи відпочинок наших людей за кордоном. Майже ніхто з них серйозно не працює над використанням туристичних маршрутів в Україні, хоча б у Карпатах чи у Криму. А, враховуючи відсутність інфраструктури туризму, зробити таке дуже важко. Назвати туристичну сферу в Україні розвинутою було б, очевидно, перебільшенням.

Законодавчі органи повинні усвідомити потенційні можливості туризму і зосередити на ньому всі зусилля.

Що ж іще, крім сприятливих умов для туризму і готельної справи, заохочує туристів відвідати ту чи іншу країну? У ЗСА та Канаді, для прикладу, люди дуже ввічливі, привітні, ставляться до кожного прибульця, як до свого особистого гостя, готові допомогти у всьому. А поза цими сантиментами стоїть також і чіткий розрахунок і прогноза, передбачено економічну вигоду від кожного туриста, що приїжджає сюди. Та все ж американці та канадці, серед яких є певна частина українців, дуже щирі люди. Тож без розуміння громадянами України того, що необхідно змінювати ставлення як до закордонних, так і до своїх туристів, важко буде здобути прихильність любителів подорожувати по світу, а звідси і прибутки собі та державі.



Група завідувачів туристичною компанією „Перлина Карпат" на тлі готелю цієї самої назви. Третій зліва Н. Пирч з Канади, другий справа — автор допису.

У цьому мене переконує і мій власний досвід менаджера з туристичної діяльности, у туристичній компанії „Перлина Карпат". Одноіменний готель, власником якого є вищезгадана компанія, що знаходиться у Карпатах у гірськолижному курорті Славське на Львівщині, успішно працював ще за совєтських часів, і тоді був відомою так званою туристичною базою, що належала великому будівельному підприємству. Тепер компанія вкладає свої фінанси у власний готель. Компанія молода, але ми і самі здобуваємо досвід, і „чужому научаємось". Ось восени 1997 року на запрошення компанії до нас приїжджав добровільний канадський експерт з питань готельного господарства і управління Ніколас Пирч. З-поміж багатьох простих і практичних речей, які Н. Пирч нам легко і по-дружньому пояснював, був один простий, але підставовий принцип: "Function!", тобто функціональне призначення кожної речі, кожної ідеї чи вкладення грошей. Без чіткого плянування та прогнози марно сподіватися на успіх. Вважаю, що цей принцип повинен втілюватись в життя як у туристичному бізнесі, так і у всіх решта галузях та сферах нашого життя.

До Америки я приїхав як п'ятикурсник Львівського Університету на тримісячний період переддипломної практики у галузі готелярства та сфери послуг. З допомогою інж. Володимира Гнатківського з Ню Йорку, весною минулого року вдалося зустрітися з Орестом Федашем, генеральним менаджером готелю Ромада в Іст Гановері, Н. Дж. Тоді я розповів О. Федашеві про моє зацікавлення готельним підприємством, а також про те, що п'ятикурсники Львівського Університету повинні „відробити" кількатижневу практику перед захистом дипломної праці і отриманям ступеня бакалавра. О. Федаш погодився надати мені можливість проходити internship-практику у його готелі. І ось тепер я тут, в Ню Джерзі, в „Рамаді", здобуваю знання і практичні навики у сфері готелярства. О. Федаш скеровує мене у різні відділи готелю, де я поряд з працівниками виконую щоденні обов'язки. Професіоналізм керівництва та гостинність працівників „Рамади" дали мені можливість зрозуміти чітку внутрішню працю готелю.

Скоро повертаюся в Україну. Щиро вдячний усім, хто допоміг мені здобути нові знання. Впевнений, що зможу її віддати народові України.

Івань Лунь
студент факультету
міжнародних відносин
Львівського Державного
Університету ім. І. Франка

Наш храм св. Софії в Римі став базилікою

„Йдучи за давнім церковним звичаєм надавати справедливі відзначення і привілеї деяким храмам, що визначаються окремою красою в католицькім світі", Папа Іван Павло II на прохання Митрополита Мирослава Івана, через руку Прокуратора нашої Церкви в Римі Івана (Хоми), дав титул „Малої базиліки" для нашої церкви св. Софії в Римі. Цей титул дає нашому храмові в Римі ряд привілеїв і священних відзначень. Храм, що досі мав титул прокатедри св. Юра у Львові, символічно, в часі нашого переслідування і неволі, служив перед світом як духовний центр нашої Церкви і народу, в очікуванні волі і Божої милості. Так воно сталося і теж з тієї історичної причини одержала ця церква той поважний і почесний титул „базиліки" непередодні великого ювілею 2000 року від приходу на світ Спасителя людства. Іншими словами, — це вже не мала українська церковця зі золотою банею на окраїнах Риму, але одна з Малих Базилік Риму і католицького світу.

Титул „малої базиліки" отримують, звичайно, центральні церкви–собори–катедри епархій, які є зразковими для служіння святих Літургій своєю архітектурою і красою, або побудовані з нагоди якоїсь історичної події, мають мощі якогось святого, або загалом мають якесь історичне значення. Звичайно така церква має кількох священиків, які можуть служити в ній св. Літургії, слухати сповідей, уділювати св. Тайни, чини і благословення. Потрібні також особи, які виконують і провадять літургійний спів.

При базиліці відбуваються для вірних літургічні поучення, науки, а навіть окремі курси для студій літургіки і папських документів і поучень про Літургію; дбайливо приготовляються празники літургічного року, зокрема Різдва, Чотиридесятниці і Пасхи; старанно проголошується Боже слово у гоміліях і проповідях; служаться такі Богослуження як Вечірня, Утреня і Часи; Богослуження виконуються, коли треба, торжественним співом; служаться торжественні Богослуження в днях, які лучаться символічно з головною базилікою св. Петра в Римі — свято Престолу св. Петра 22.2., празник Верховних Апостолів Петра і Павла 29.6., в річницю вибору та початку пасторальної праці Папи.

Теж з титулом „Малої базиліки" пов'язані різні благодаті і привілеї:

На печатках, хоругвах чи інших священних предметах базиліки вживається „папський символ" — навхрест зложені „ключі Петра".

Базиліка (царський двір) — то велика заля для публічного чи приватного вжитку в домах знатних людей в грекоримську давнину. Ці залі у багатих людей, державних урядовців, які ставали християнами і перемінювали чи віддавали такі свої залі для Богослужень, ставались першими християнськими храмами.

Спершу „великі базиліки" мали назву „патріярхальних і в них був престіл, на якому служив тільки Папа — Патріярх. Титул „великих" отримали вони у XVIII ст. В Римі є їх п'ять: Лютеранська, св. Івана Предтечі, св. Петра у Ватикані, Марії Богородиці, св. Павла за мурами міста. У них є т. зв. „Святі Брами", які відкривають на початку і замуровують їх знову при кінці святих ювілейних років. П'ятою „Великою базилікою" в Римі є базиліка св. Лаврентія, теж поза мурами міста.

Титул „Малі базиліки" почав давати папа Пій VI в 1783 році. В Римі на приблизно 700 церков цей титул мають тільки 56 римських парохіяльних храмів. Ми, українці східного обряду, одинокі маємо тепер таку базиліку (як теж свою персональну парохію). Титул малої базиліки мають теж великі відпустові місця такі як Люрд, Фатіма, Альтентінґ, Маріяцель і інші.

Залишається побажати нашій новій базиліці св. Софії, щоб, як і досі, вона була в Римі, в Петровій столиці для всього християнського та католицького світу свідком про нашу віру, про наше недавнє мучеництво й історію.

о. І. Музичка

В Балтиморі вшанували Т. Шевченка

„Поклін Кобзареві" — під такою назвою українська діяспора в Балтиморі урочисто відзначила славний ювілей великого сина нашого народу Тараса Шевченка, вплівши тим самим ще одну невелику стрічку у загальнонародний вінок шани і любови до поета всього людства.

Відзначення було організоване спільними зусиллями членів управ Відділів УККА та УАКР, а також учнів та вчителів школи українознавства при греко-католицькій церкві св. Архистратига Михаїла.

Зворушливо, на прекрасному професійному рівні вчителька школи Марія Радь проспівала „Заповіт" поета, що послужило відкриттям вшанування пам'яті, а після того до присутніх у залі гостей з вступним словом, звернувся голова відділу управи УККА Климентій Баб'як, наголосивши на тому, що геній Шевченка житиме вічно в серцях народу.

Особливої уваги присутніх заслужила доповідь настоятеля української православної церкви о. Кулія, в якій дуже вдало було висвітлено всю величність, значимість та актуальність творчости великого поета, яка є тим джерелом, з якого завше б'є дух свободи і незалежности, життєва мудрість і правда.

З великою майстерністю цитуючи уривки з творів та аналізуючи їх, доповідач зумів зосередити увагу присутніх на релігійності Шевченка, наголосивши, що твір „Марія" був написаний на основі Святого Письма і приурочений Пречистій Діві Марії. Також була відзначена любов генія до України, який він не міг не присвятити всього самого себе, бо звідти віяло на нього святинею чистих спогадів, що підтримували й зігрівали в найтяжчі й найтемніші хвилини його життя... І, залишившись до кінця вірним сином свого народу, своєї України, вірячи в її ясну зорю, він писав:

...І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечірній
Тихо засіяє...
Обніміться ж, брати мої,
Молю вас, благаю!

Окрасою урочин були учні школи українознавства в національних українських строях.

Під орудою директора школи Теодора Кузьміва хор дітей дуже гарно проспівав пісні „Поклін тобі, Тарасе" та „Думи мої, думи..." Заслужили уваги присутніх у залі гостей і юні декламатори — учні середньої групи навчання Олесь Сідляк, Христина Чорна та Аня Баррон, які розказали вірш, присвячений поетові, та учні старшої групи навчання Наталка Дидон, Назарій Дудак, Меланія Каченюк і Теся Каченюк, які прочитали уривок з поеми „І мертвим, і живим..."

Завершилося вшанування пам'яті Великого Кобзаря співом всіх присутніх у залі гимну „Ще не вмерла Україна".

Ольга Тимофієнко

Батьки...

(Закінчення зі стор. 2)

цебто — в лікарі. Порадили їй послати синів учитися за кордон — там легше й дешевше здобути диплом. Один син подався в Еспанію, другий на Філіппіни, а третій до Австрії. Хай вчаться, здобудуть диплом, та ще й із бонусом — екзотичної культури наберуться, буде чим товариство розважати.

Пройшли роки, вертається найстарший син із дипломом. Та не тільки з дипломом, а й із дружиною, донею Мерседес де Барило.

Через рік і середущий син повернувся, також із бонусом:

— А це, мамо, моя дружина Імелда. Вона мені докторську дисертацію передрукувала, для експериментів жаб ловила й різала, так що їй, власне, належить пів диплома.

— Що ж ти наробив, синку! — не втрималася мати (а невістка по-українськи не розуміла, то можна було хоч свій жаль вилити). — Я ж тебе пообіцяла паннам Сюсі, Дюді й Бубі... Вони на тебе чекали...

— Що це ти, мамо, хіба ж я еміратський араб, щоб із трьома оженитися?

— Та не з трьома, я тобі вибір давала...

— Але ж мамо, я поїхав у чужі краї та й мусів віддячитись за гостинність...

Мати тільки зітхнула. І коли прибув із Австрії наймолодший син, мати привіталась першою:

— Грюсс Готт, майне тохтер...

Проте більшість молодих докторів і докторових віддячуються не чужим країнам, а рідним батькам. Вони стовідсотково наші. На початку своєї практики лікарі відкривають бюра в українській околиці й лікують рідних та знайомих. Тут стає в пригоді нудна наука школи українознавства. Більшість клієнтів — то „стара воїна" і красуні, роджені на початку двадцятого століття. Через який місяць молоді лікарі жваво розмовляють із своїми пацієнтами всіма українськими говірками від Дону по Карпати. До них ідуть люди всіх віросповідань і політичних угруповань, так що з нашого професійного доросту виробляються справжні собірники — нове, міцне ядро української еміграції. Вони так вдосконалюють свою мову, що часом і старшим помагають знайти забуті слова.

— Пане докторе, мене щось укусило.

— А що ж вас укусило, пані Палажко?

— Я забула, як воно називається.

— Гадюка?

— Ні, менше.

— Бджола?

— Ні, більше.

— Собака?

— Ні, менше.

— Дайте, я подивлюся. О, пані Палажко, вас укусив комар.

Це ще хоч чиста мова, а часом пацієнт говорить „геф-напів", і лікар допасовується до стилю:

— Добридень, пані Козятич! Що вас бадрує?

— Моя троблі, пане докторе. Но сліп, іт ту мач, але без апетиту. І взагалі — не маю ніякого фану в житті.

Обстеження не показало ніякої хвороби.

— А ви пілси юзуєте?

— Ол де тайм юзувала, а від джулая стопнула.

— О! Ну, то ми ще з другого боку подивимось... Так і є: пані преґнант.

Заходить ще один пацієнт. Одягнений як на свято: синя краватка з вишитим золотим тризубом, під пахвою „Новоє Русскоє Слово".

— Здрастє вам! Как діла, пане докторе? Я хотєв би, щоб ви міня освідєтєльствовалі, бо щось моє серце біотся, как тілячий хвост...

І з цим пан доктор дає собі раду, а як бонус отримує свіжі новини з „Нового Русского Слова". Як щось не зрозуміє, на поміч приходить наше есперанто — англійська мова.

Цікава наша мова! Часом це не мова, а салатка, але хто першим кине камінець у винного? Покладімо руку на серце: чи є хоч одна українська душа на еміграції, що б обійшлася без „океу"?!

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО БЕРЕЗНЯ, зі свого становища зрезиґнував румунський прем'єр-міністер Віктор Чорбія, заявляючи, що хоче закінчити трімісячну політичну кризу свого коаліційного уряду, яка загрожує намаганням ринкових реформ. „ Я вибрав односторонну розв'язку цієї кризи та подав свою резиґнацію голові держави" сказав В. Чорбія у своєму телевізійному виступі. Президент Еміль Константінеску призначив міністра внутрішніх справ Ґавріла Дежу стати прем'єром до часу призначення нового прем'єр-міністра, котрого намагатиметься номінувати якнайшвидше, але після розмов з політичними керівниками включно з опозицією лівого напрямку. Тим часом Ґ. Дежу з Християнсько-демократичної партії, як і був В. Чорбія, буде керівником кабінету.

Двері...

(Закінчення зі стор. 1)

Із С. Головненком „Данвуді" співпрацює вже від 1995 року та все іде спільно дуже добре. Молодий власник подорожнього бюра з Києва саме приїхав тепер з Австралії, де мав нагоду представити свої тури в Україну.

— Літом на День Незалежности я провадив в Україну туру з Австралії із 22 осіб. Тепер, перебуваючи в Австралії, зв'язався із підприємством „Поступ" у Вікторії, директором якого є Ярослав Бойчук. Мав нагоду дати інформації про можливості тур по радіо і заохочував до того, щоб наші відвідувачі не зосереджувалися тільки на зустрічі з родиною, а мали охоту та можливість побачити дещо більше в Україні. І це можливе не тільки у великій турі, але також поодиноко. У мене є постійно програма звиджування як групова, так індивідуальна. Саме я це уможливлюю, тому їду з такими пропозиціями по різних місцях поселення земляків та їм це представляю. При тому і ціни є різні, залежно від готелів, транспортації і того, що бажають туристи оглянути.

Слухаємо розповіді обох професійних представників туризму і бачимо, що оба вони не лише добре співпрацюють, але мають цей самий здоровий підхід до організування якнайдогідніших подорожей та вдоволення клієнтів. Оба вони вже не один рік підготовляють тури та індивідуальні поїздки і запевняють, що їхні клієнти вдоволені та ще заохочують інших. А це можливе лише тоді, коли все діє справно і як слід.

АМЕРІКАН І ЮНАЙТЕД ЕЙРЛАЙНС, дві найбільші американські летунські лінії, повідомили минулого понеділка, 30-го березня, що вимагатимуть від пасажирів бути постійно припнятими, коли сидять в літаку під час лету. Це нове правило увійде в життя вже цього літа та є для того, щоб зменшити поранення пасажирів від несподіваних повітряних потрясень, зокрема так званих „потрясень чистого повітря", котрих пілоти не можуть бачити на радарі в своїй кабіні. Джан Готард, речник Амерікан Ейрлайнс, повідомляючи про це рішення засоби масової інформації, підкреслив, що найбільше випадків під час повітряних потрясень трапляється в тих пасажирів, які не були припняті поясами до своїх місць.

Виявлено...

(Закінчення зі стор. 1)

Кабінету Міністрів України погоджує перелік підприємств зовнішньо-економічної діяльности", а також до інших законів, що стосуються торгівлі зброєю.

Служби Безпеки України та Генеральний прокуратурі рекомендується посилити контролю над комерційною діяльністю фірм, які причетні до торгівлі майном Міністерства Оборони України.

Висновки підписали голова Тимчасової слідчої комісії генерал-лейтенант Олександер Ігнатенко (депутатська група „Незалежні") і секретар тимчасової слідчої комісії Олександер Малєвський.

Реформи...

(Закінчення зі стор. 1)

голосів, необхідних для заблокування реформ.

Комуністи у новій Верховній Раді будуть приблизно у тій самій ситуації, що й у старій, сказав А. Гальчинський. В попередньому парляменті комуністи мали 80 місць і разом з іншими лівими партіями становили 40 відс. законодавчого органу.

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 25-го січня 1998 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність наш дорогий племінник, кузен і родич

бл. п.

ВОЛОДИМИР МИГАЛЬ

нар. 10-го лютого 1951 р. в Дітройті

ПАНАХИДУ відправлено в похоронному заведенні Едвард Свансон і Син 27-го січня.

ПОХОРОННІ обряди відбулися 28-го січня з церкви св. Йосафата, Воррен, Миш. на кладовище Святого Гробу в Савтфілд, Миш.

Залишив у глибокому смутку:
тети — СТЕФАНІЮ МИГАЛЬ
— ІРИНУ ЛОБОДОЦЬКУ з мужем ОЛЕКСАНДРОМ і синами ЮРІЄМ й АНДРІЄМ та їх родинами
— НАТАЛКУ ПРОЦЬ із сином ІРИНЕЄМ
— НАДІЮ ТЕРЛЕЦЬКУ з донею ЛІДОЮ
вуйка — ТЕОФІЛЯ МАРЧАКА з родиною
кузенів — ХРИСТЮ ТАТАРСЬКУ з родиною
— ЛЮБУ ЩЕСЮК з родиною
— ЛІЗУ РЕАВНЕ з родиною
— д-ра МАРІЯНА ЮЗИЧА з родиною
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Родина просить про молитви за упокій душі покійного Володимира.

Вічна йому пам'ять!

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ в ЗСА
із сумом повідомляє своє членство та українську громаду, що 3-го березня 1998 р. відійшла у вічність в старечому домі при Амстердам авеню в Ню Йорку

бл. п.

мґр

АРТИМІДА МАРЕШ

з дому ДЖУЛИНСЬКА

нар. 9-го грудня 1910 р. в Чункові на Буковині, в родині о. прот. Івана Джулинського, який був там парохом української православної церкви. Покійна належала до української патріотичної молоді. По закінченні гімназійної та університетської науки вступила до жіночої секції УАК „Запороже" в Чернівцях і співпрацювала з Українською Жіночою Громадою та Товариством Мироносці, була активною в українському театрі. Під час Другої світової війни працювала в УНО в Берліні і там заступалася за українську молодь, вивезену з України на тяжку працю до Третього Райху. А по війні, завдяки своєму знанні багатьох чужих мов, була затруднена в IPO в Мюнхені, Німеччина, і там заступала інтереси українських переміщених осіб. Виемігрувала до ЗСА в 1952 р. В ЗСА була активною в нашому Об'єднанні, як також у відновленому в Ню Йорку УАК „Запороже" і місцевих жіночих організаціях.

Скоро по смерті її мужа Карла Мереша, захворіла і попала до старечого дому, де її відвідували члени нашого Об'єднання та племінник її мужа Іван Івсек, який у відсутності близьких членів родини Артиміди, по її смерти виконав благородне і християнське діло і зайнявся її похороном.

ПАНАХИДА та похорон відбулися 5-го березня 1998 р. з української православної церкви Всіх Святих в Ню Йорку. Від похоронного заведення Петра Яреми перевезено тлінні останки на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де поховано покійну біля могили її мужа Карла Мареша.

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу покійної просимо складати пожертви на Фонд Допомоги сиротам на Буковині при ЦОБУ.

За Управу:
інж. Іван Тащук — голова
Петро Григорович — секретар

Дитячий сиротинець „Берізка" в Києві

Не однакові причини кличуть українців, які мешкають у ЗСА, в довгу й тривожну дорогу до довгожданної самостійної, незалежної України. Одні їдуть відшукати могили батьків, інші віднайти родичів, а деякі шукають села, де народились їхні батьки. Та не всі повертаються з досягнутою метою.

Отже, різними шляхами наш народ стікає до багатостражданної землі, а поєднує всіх їх — це любов до батьківщини, прищеплена ще з дитинства.

На превеликий жаль, бюрократичні перепони в Україні часто псують враження від подорожі. Але ми надіємося, що це явище згодом буде зліквідоване, хоча бюрократія завжди дуже живуча.

Одна справа, коли туристи з Америки подорожують на пароплаві по Дніпрі, де дуже добра обслуга, добрі харчі, чудові дніпрові краєвиди, але зовсім інше враження, коли ви потрапите до дитячого будинку-сиротинця „Берізка" на вулиці Жукова, ч. 4. Взагалі, такі сиротинці є по всій Україні, але мова йде про вищезгаданий будинок.

Розташувався він на окраїні Києва в Дарницькому районі. Місце дуже живописне, але для мешканців цього будинку — це початок тяжкого життєвого шляху. Його й відшукали подружжя Діяна й Микола Степаненки, які були на відвідинах в 1996 році.

В цьому будинку знайшли свій перший притулок новонароджені діти, від яких відмовилися „мами" в пологових будинках. Сто п'ятдесят маленьких душ виховуються за рахунок держави, які ніколи не відчують батьківської ласки та турботи. Вони приречені на „казенное" виховання. В умовах сьогоднішнього тяжкого економічного стану в Україні, ці діти позбавлені самих необхідних речей, а саме — материнської любови, доброго харчування, потрібного одягу та дитячих забавок.

На першу пожертву для київських сиріт відгукнулася голова Сестрицтва українського православного собору св. Володимира в Ню Йорку Віра Дорожинська зі своїми синами Данилом та Олександром, які передали 500 дол., як дарунок в пам'ять покійного батька, д-ра Івана Дорожинського.

За ці гроші подружжя Степаненки закупило дитячі забавки, нічні горщики та інші необхідні речі, які адміністрація дитячого дому просила придбати. Ні один цент не пішов на адміністраційні розходи.

У вересні 1997 року Сестрицтво св. Марії пожертвувало на цей сиротинець 1,000 дол. Ці гроші були передані особисто головою парафії Борисом Фесаком та його дружиною і членом управи Миколою Степаненком. Гроші видано на придбання пеленок та дитячої білизни, а частина пішла на закуп харчових продуктів.

Керівництво та обслуговуючий персонал сиротинця були дуже вдячні за нашу фінансову підтримку. Для сиротинця тепер дуже потрібна машина для прання. Досі усе перуть руками, а це є довга тяжка праця, яку можна використати для інших потреб.

Церковна управа та сестрицтво парафії св. Володимира в Ню Йорку звертаються до всіх українців, яким не байдужа доля маленьких сиріт, щедро пожертвувати на необхідні потреби цього сиротинця. Пожертви можна слати на адресу: Sisterhood of St. Mary, 160 West 82 Street,New York, N. Y. 10024.

Ми, українці завжди були на висоті, коли йшла мова про фінансову чи моральну допомогу бідним та знедоленим. Хочеться вірити, що й цим разом наші люди зрозуміють болючу ситуацію сиріт і не обійдуть її байдужістю.

Н. Н.



В дитячому сиротинці „Берізка". З дітьми (зліва): М. Степаненко, старша вихователька, заступниця голови Товариства св. Марії Є. Фесак, головний лікар О. Таволжан, сидить працівниця.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Лідери вищої професійної футбольної ліґи України

Вже розпочалися розгривки весняного етапу за чемпіонат вищої професійної футбольної ліґи України. В першій рунді ігор, що пройшли в днях 21–22-го березня ц. р., позицію лідера захопили футболісти клюбу донецького „Шахтаря", які в своїх змагання здобули перемогу вислідом — 1:0.

Київське „Динамо" ще раз засмутило своїх симпатиків, зазнавши поразки у Львові з місцевим клюбом „Карпати" вислідом — 1:2. Виглядає, що „Динамо" не таке „страшне", навіть на чолі з славним тренером Лобановським, як про нього пишуть і говорять. Треба пригадати, що „Карпати" зуміли вийти переможцями з киянами теж в першій половині сезону в Києві, вислідом — 1:0. Першу трійку в показнику табелі ігор становлять:

1. Донецький „Шахтар" —40 точок
2. Київське „Динамо" — 37 точок
3. Дніпропетровське „Дніпро" — 37 точок

Полтавська „Ворскла" випробовує африканців

З 4-ох африканських футболістів, що брали участь в передсезоновому таборі „Ворскли", два, здається, закріпилися в складі цього клюбу. Йдеться про 21-річного ліберійця Роланда Барклаю і 18-річного ніґерійця Даніеля Нджоку. В цей же час провід клюбу має в пляні відпустити двох своїх футболістів (А. Хомина і С. Чуйченка) до одного з клюбів Туркменістану.

Володимир Кличко — міжконтинентальним чемпіоном

Володимир Кличко, славний український боксер, чемпіон в Атланті, недавно відбув бій в суперважкій категорії за звання міжконтинентального чемпіона, в якому переміг 28-річного темношкірого американця — Маркуса МекІнтаєра. До тієї зустрічі на контах обидвох суперників було по 15 перемог в цій категорії. Організатори цього поєдинку розчислювали на 12 рунд, однак українському боксерові вистачило не цілих три, коли після чергового сильного удару Кличка кремезний американець, наче підкошений, повалився на долівку рінґу і українського боксера нагородили лавровим вінком. Як ми вже згадували раніше, Володимир і його брат Віталій тепер виступають на контрактах міжнародного боксерського клюбу в Німеччині, залишаються громадянами України.

„Україні за Наґано треба винести догану"

Таку думку надрукувала київська щоденна газета „Україна Молода" в числі з 24-го лютого ц. р. Ось що написав про виступ збірної України на Олімпіяді в Наґано, Японія, оглядач тієї газети Ігор Корольов.

„Наскільки помпезними були проводи української олімпійської збірної на останні в цьому столітті зимові Олімпійські Ігри, настільки невдалим був виступ у Наґано нашої дружини. Одна срібна медаля і 18-те місце в загальному заліку — такий здобуток, погодьтеся, не робить чести великій спортовій державі, якою вважає себе Україна. Чотири роки тому, на 17-ій Олімпіяді в Ліллєгаммері на місці, яке цим разом зайняла Тара Ліпінська, була українка Оксана Баюл. Багато води спливло відтоді, багато Оксана випила спиртного, навіть курс виправних робіт у Америці пройшла за керування автомобілем у стані алькогольного сп'яніння. Настало похмілля. Є над чим подумати керівникам вітчизняного спорту.

Чи може Україна похвалитися 18-им місцем у таблиці нагород, яке вона розділила з данцями? — запитує Корольов. — Звичайно, з 72 країн бути у першій двадцятці приємно, але зважмо на те, що від такої великої спортової держави, як наша, очікували більшого, ніж одна срібна медаля біятлоністки Олени Петрової. Зовсім трохи не дотягнули до п'єдесталу лещатарка Ірина Тараненко-Тереля (два четвертих місця) та юні фрістайлісти. Відверто ж провалили свої старти фіґуристи і біятлоністи (крім Петрової). В інших видах небагата держава звозила до Наґано „туристів", яких задоволяняли 30-40-ві місця. Якби участь у найважливіших змаганнях давала хоч якийсь поштовх розвитку зимових видів спорту, то тоді такий „туризм" можна було б зрозуміти. Але ж насправді всім відомо, що гроші на спорт у нас виділяється на рівні недорозвинутих країн... Яскраву ж крапку в історії Олімпіяди, що завершилася, поставив чудовий фаєрверок, який організувала найкомп'ютеризована країна світу. Українці, власне не були своїми на цьому святі — жодного 'золота' в дружиновій скарбничці".

Післяолімпійські відгуки

Указом Президента України були нагороджені відзнакою Президента України, орденом „За заслуги" III ступеня Олена Петрова (срібна медалістка) і Ірина Тереля-Тараненко, володарка двох четвертих місць.

В часі прийняття олімпійців їх привітали ряд державних і спортових чиновників. Виступаючи зі словом, прем'єр-міністер В. Пустовойтенко, між іншими, сказав: „Хід підготови до ігор у Наґано давав змогу очікувати значно кращих результатів, особливо фіґуристів, у санному спорті, біятлоні і фрістайлі. На його думку, відзначив Пустовойтенко, — це Олімпіяда невикористаних можливостей наших спортсменів і фахівців, утім побажав їм подальших успіхів.

Із словами, до деякої міри, оправдання за провал в Наґано, виступили теж президент НОК України В. Борзов і заступник голови Державного Комітету спорту М. Костенко. Обидва признали, що очікували більшого, але на тлі наших непростих умов навіть місця у третіх десятках — здобутки. Наґано яскраво показало, що Україна має чималу когорту олімпійців XXI сторіччя, яким до снаги значні успіхи. Але Олімпіяди наступного сторіччя перетворюються на змагання не тільки спортсменів, а й технологій, які з кожним роком потребують все більших фінансових витрат. Не враховуючи це, годі й сподіватися на успіх. В Україні слід кардинально переглянути законодавчу базу стосовно фінансування спорту вищих досягнень. Далі Борзов зазначив, що усі країни світу роблять ставку на ті олімпійські види, де мають найбільші досягнення. Нашій країні, яка не є фаворитом у зимових видах, теж слід узяти це під увагу.

З тієї нагоди значна група фахівців і тренерів отримала звання заслужених діячів України в галузі фізичної культури і спорту. Всі вони запевнили, що зроблять усе, аби рух до найвищих олімпійських нагород не припинявся.

Подав О. Твардовський

Комуністи...

(Закінчення зі стор. 1)

схиляться до думки, що вони будуть гальмувати спроби комуністів повернути годинник назад.

Народний Рух України, за якого проголосувало 9.42 відс. виборців, здобув в загальному 40 місць, Народно-Демократична Партія 30, „Громада" — 22, Партія Зелених — 19, Соціял-Демократична Партія — 14, Аграрна партія — 10, Партія „Реформи і Порядок" — 3 і решта партій — 22.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

Чи знаєте, що

„СВОБОДА"

це не тільки найстарший український щоденник у світі безперебійної появи, але й найдешевший.

За нього платять члени УНСоюзу 30 центів, а нечлени — 40 центів.

Чи не варто підтримати цю газету передплатою?
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800